

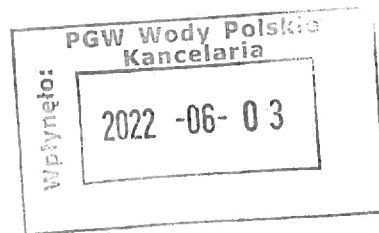
RPW/14788/2022 P
Data: 2022-06-03

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR.410.005.01.2022

Pan
Przemysław Dac
Prezes
Państwowego Gospodarstwa Wodnego
Wody Polskie
Państwowe Gospodarstwo Wodne
Wody Polskie
ul. Żelazna 59a
00-848 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/085 - „Badanie sprawozdań finansowych projektów ochrony przeciwpowodziowej
w dorzeczach Odry i Wisły”

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura we Wrocławiu
ul. Marszałka J. Piłsudskiego 15/17, 50-044 Wrocław
T +48 71 711 83 00, F +48 71 711 83 50
lwr@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej - Biuro Koordynacji Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry i Wisły we Wrocławiu, al. Karkonoska 8, 53-015 Wrocław ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pan Przemysław Dac, Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie ² .
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Działania w zakresie finansowania zadań Projektu ochrony przeciwpowodziowej dorzecza Odry i Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły. 2. Prawidłowość wydatkowania środków Projektów, weryfikacji dokumentów potwierdzających operacje finansowe oraz ujęcia w ewidencji księgowej.
Okres objęty kontrolą	Rok 2021, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed i po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontrolerzy	1. Violetta Matuszewska-Potempska, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LWR/53/2022 z dnia 21 lutego 2022 r. 2. Cezary Mazik, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWR/52/2022 z dnia 21 lutego 2022 r.

(akta kontroli tom I str. 1-4)

¹ Dalej: BKP.

² Od dnia 17 stycznia 2018 r. Natomiast BKP od dnia 25 listopada 2019 r. kieruje Pan Piotr Suproń – Dyrektor Projektu.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W okresie objętym kontrolą BKP właściwie realizowało zadania związane z bieżącym zabezpieczeniem finansowania wydatków Projektu ochrony przeciwpowodziowej dorzecza Odry⁵ oraz Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły⁶, m.in. w zakresie dotyczącym zapotrzebowania i uruchamiania środków finansowych. W sposób prawidłowy wydatkowało również środki na realizację zadań w ramach Projektu OPDOW⁷. Terminowo sporządzone zostały także Raporty Roczne za 2021 r. dla obu Projektów oraz zgodnie z procedurami Projektu OPDOW zaktualizowano Plan Zamówień Publicznych⁸.

W wyniku kontroli stwierdzono m.in. następujące nieprawidłowości: [1] w Raporcie Rocznym za 2021 r. Projektu OPDO w załączniku pn. „Źródła i wykorzystanie funduszy Projektu według zadań za rok zakończony 31 grudnia 2021 r.”, nieprawidłowo wyszczególniono: w „Źródłach otrzymanych funduszy” w wierszu „Fundusze BRRE”, wartość 7 403 275,00 PLN zamiast 0,00 PLN (pozycja „Narastająco od początku roku”) oraz 825 872 853,00 PLN zamiast 833 276 128,00 PLN (pozycja „Narastająco od początku projektu”), jak również w pozycji „Saldo zamknięcia Projektu OPDO/kwotę nierozliczoną będącą na rachunku Ministerstwa Finansów” wykazano 0,00 PLN zamiast 7 403 275,00 PLN; [2] w Raporcie Rocznym za 2021 r. Projektu OPDO w załączniku pn. „Źródła i wykorzystanie funduszy Projektu według zadań za rok zakończony 31 grudnia 2021 r.”, nieprawidłowo wykazano wartość podsumowania i jego części składowych „Źródeł otrzymanych funduszy w okresie od 01.01.07 do 31.12.20”, tj. w pozycji „Podsuma” wykazano kwotę 3 556 258 398,00 PLN zamiast 3 556 261 371,00 PLN; [3] w Raporcie Rocznym za 2021 r. Projektu OPDOW „Project Sources and Uses of Funds na 31 grudnia 2021 r.” zawyżono o kwotę 2 391 589,99 PLN wydatki Projektu OPDOW kolejno w pozycjach: „Subtotal 3”; podkomponent 3B oraz „Total” dotyczących kolumn: „Year-To Date” i „Cumulative To-Date”. Jednocześnie o tę samą kwotę zawyżono źródła finansowania Projektu w pozycjach: „UE Cohesion Fund” i „Sub-total” we wskazanych powyżej kolumnach.

Wskazane powyżej nieprawidłowości zostały skorygowane w toku kontroli NIK.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Działania w zakresie finansowania zadań Projektu OPDO¹⁰

Opis stanu faktycznego

Ostateczne zamknięcie Umowy Pożyczki 7436 PL z dnia 11 maja 2007 r.¹¹, zawartej pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Międzynarodowym Bankiem Rozwoju i Odbudowy¹², nastąpiło w dniu 30 listopada 2020 r.¹³. W dniu 23 grudnia 2020 r. Bank Rozwoju Rady Europy¹⁴ wyraził zgodę na kontynuowanie finansowania zadań

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: Projekt OPDO.

⁶ Dalej: Projekt OPDOW.

⁷ W 2021 r. BKP nie wydatkowało środków w ramach Projektu OPDO.

⁸ Procurement Plan, dalej: PP.

⁹ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ W obszarze tym, w pkt 1.5 przedstawiono system kontroli zarządczej również dla Projektu OPDOW.

¹¹ Dalej: Umowa Pożyczki 7436 PL.

¹² Dalej: MBOiR.

¹³ Data zamknięcia rachunku Umowy Pożyczki 7436 PL. Pismem z dnia 12 stycznia 2021 r. MBOiR poinformował o zamknięciu rachunku.

¹⁴ Dalej: BRRE.

Projektu OPDO w 2021 r. Ze środków tych sfinansowane zostały m.in. prace dodatkowe wynikające z odbiorów końcowych inwestycji.

Projekt OPDO obejmował następujące zadania:

- budowę Suchego Zbiornika Przeciwpowodziowego Racibórz Dolny (komponent A), składającą się z:
 - a) budowy Zbiornika Racibórz – podkomponent A1;
 - b) pozyskania prawa dysponowania gruntami pod planowaną inwestycję – podkomponent A2;
 - c) prac projektowych oraz nadzoru budowlanego – podkomponent A3;
- modernizację Wrocławskiego Węzła Wodnego (komponent B), składającą się z:
 - a) przebudowy obiektów ochrony przeciwpowodziowej – podkomponent B1;
 - b) modernizacji murów oporowych, kanałów i budowli hydrotechnicznych – podkomponent B2;
 - c) przebudowy kanału przeciwpowodziowego w dolinie Widawy – podkomponent B3;
 - d) prac projektowych, administracji i nadzoru nad realizacją inwestycji – podkomponent B4;
 - e) pozyskiwania prawa dysponowania nieruchomościami dla celów inwestycyjnych – podkomponent B5;
- poprawę osłony przeciwpowodziowej Kraju, monitorowanie i ocenę oraz nadzór nad realizacją Planu Zarządzania Środowiskiem - EMP i Planu Pozyskiwania Prawa Dysponowania Gruntem pod Inwestycje - RAP (komponent C), składających się z:
 - a) poprawy Systemu Ochrony Przeciwpowodziowej – podkomponent C1;
 - b) prognozowania powodziowego (SMOK) – podkomponent C2;
 - c) strategii osłony przeciwpowodziowej oraz pomocy w przygotowaniu nowych projektów – podkomponent C3;
 - d) monitorowania i oceny oddziaływania Projektu oraz nadzoru nad EMP i RAP – podkomponent C4;
 - e) zadań realizowanych w ramach Planu zarządzania środowiskiem – podkomponent C5;
- zarządzanie Projektem, pomoc techniczną i szkolenia (komponent D), składające się z:
 - a) zarządzania Projektem – podkomponent D1;
 - b) pomocy technicznej i szkoleń – podkomponent D2.

Jednostkami Realizującymi Projekt OPDO¹⁵ były:

- ✓ Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu¹⁶ – komponent B i C;
- ✓ Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach¹⁷ – komponent A;
- ✓ Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy¹⁸ – komponent C;
- ✓ BKP – komponent C i D, jednostka koordynująca Projekt.

(akta kontroli tom II str. 33-43, 125-179)

¹⁵ Dalej: JRP.

¹⁶ Dalej: RZGW WL.

¹⁷ Dalej: RZGW GL.

¹⁸ Dalej: IMGW.

1.1. Plan wydatków oraz zaawansowanie finansowe zadań Projektu OPDO

Opis stanu faktycznego

W 2021 r. na realizację zadań Projektu OPDO wydatkowano łącznie¹⁹ 13 496 707,00 PLN, z czego w komponencie:

- A: 13 125 803,00 PLN, w tym w podkomponentach: A1 – 6 254 939,00 PLN oraz A3 – 6 870 864,00 PLN;
- B: 370 904,00 PLN²⁰, w tym w podkomponentach: B2 – 36 347,00 PLN, B3 – 254 328,00 PLN oraz B5 – 80 230,00 PLN.

(akta kontroli tom I str. 7-15, 70-86)

W 2021 r. JRP na realizację zadań Projektu OPDO wydatkowały ogółem kwotę 13 496 707,40 PLN, z tego:

- ✓ RZGW WL – 370 904,25 PLN, w tym: na zadania z podkomponentu B2 – 36 346,50 PLN, na zadania z podkomponentu B3 – 254 328,07 PLN, na zadania z podkomponentu B5 – 80 229,68 PLN;
- ✓ RZGW GL – 13 125 803,15 PLN, w tym: na zadania z podkomponentu A1 – 6 254 938,80 PLN i na zadania podkomponentu A3 – 6 870 864,35 PLN.

W podziale na kategorie wydatków w badanym roku w ramach Projektu OPDO wydatkowano na:

- roboty – 6 545 613,37 PLN, z czego 6 254 938,80 PLN w ramach podkomponentu A1²¹, 36 346,50 PLN w ramach podkomponentu B2²² i 254 328,07 PLN w ramach podkomponentu B3²³;
- przesiedlenia (koszty pozyskania gruntów) – 80 229,68 PLN w ramach podkomponentu B5²⁴;
- usługi konsultingowe – 6 870 864,35 PLN w ramach podkomponentu A3²⁵.

(akta kontroli tom I str. 7-15, 70-86)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.2. Finansowanie Projektu OPDO, zapotrzebowanie na środki i ich uruchamianie

Opis stanu faktycznego

Od początku realizacji Projektu OPDO do końca 2021 r. na jego realizację poniesiono nakłady w wysokości 3 550 187 790,00 PLN²⁶, z czego:

- a) na komponent A – 1 928 758 422,00 PLN, w tym na:
 - podkomponent A1 – 1 595 879 732,00 PLN;
 - podkomponent A2 – 213 175 964,00 PLN;
 - podkomponent A3 – 119 702 726,00 PLN;
- b) na komponent B – 1 537 485 635,00 PLN²⁷, w tym na:
 - podkomponent B1 – 143 513 374,00 PLN;
 - podkomponent B2 – 860 233 928,00 PLN;
 - podkomponent B3 – 322 836 088,00 PLN;
 - podkomponent B4 – 140 565 822,00 PLN;

¹⁹ W zaokrągleniu do pełnych PLN.

²⁰ W pełnych PLN. Różnica w wysokości 1,00 PLN w podsumowaniu poszczególnych komponentów wynika z zaokrągleń do pełnych PLN.

²¹ Wydatkowane przez RZGW GL.

²² Wydatkowane przez RZGW WL.

²³ Wydatkowane przez RZGW WL.

²⁴ Wydatkowane przez RZGW WL.

²⁵ Wydatkowane przez RZGW GL.

²⁶ W pełnych PLN.

²⁷ Różnica w wysokości 1,00 PLN w podsumowaniu poszczególnych komponentów wynika z zaokrągleń do pełnych PLN.

- podkomponent B5 – 70 336 422,00 PLN;
- c) na komponent C – 58 144 081,00 PLN²⁸, w tym na:
 - podkomponent C1 – 411 614,00 PLN;
 - podkomponent C2 – 39 862 810,00 PLN;
 - podkomponent C3 – 11 294 074,00 PLN;
 - podkomponent C4 – 6 261 249,00 PLN;
 - podkomponent C5 – 314 335,00 PLN;
- d) na komponent D – 25 799 652,00 PLN, w tym na:
 - podkomponent D1 – 25 374 380,00 PLN;
 - podkomponent D2 – 425 272,00 PLN.

(akta kontroli tom I str. 7-15, 70-86)

W 2021 r. na realizację zadań w ramach Projektu OPDO zabezpieczono środki finansowe w łącznej wysokości 20 899 982,00 PLN²⁹, w tym 19 570 285,00 PLN jako bilans otwarcia 2021 r. (stanowiące w całości środki BRRE) oraz 1 329 698,00 PLN³⁰ jako zasilenie środkami z budżetu państwa - środki towarzyszące z rezerwy celowej. Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. środki niewykorzystane, dedykowane Projektowi OPDO, stanowiły kwotę 7 403 275,00 PLN, na które składały się w całości środki BRRE.

W Raporcie Rocznym za 2021 r. w załączniku pn. „Źródła i wykorzystanie funduszy Projektu według zadań za rok zakończony 31 grudnia 2021 r.”, nieprawidłowo wyszczególniono w „Źródłach otrzymanych funduszy” w wierszu „Fundusze BRRE” środki w wysokości 7 403 275,00 PLN zamiast 0,00 PLN (pozycja „Narastająco od początku roku”) oraz 825 872 853,00 PLN zamiast 833 276 128,00 PLN (pozycja „Narastająco od początku projektu”), jak również w pozycji „Saldo zamknięcia Projektu OPDO/kwotę nierozliczoną będącą na rachunku Ministerstwa Finansów” wykazano 0,00 PLN zamiast 7 403 275,00 PLN, co zostało opisane w sekcji dotyczącej stwierdzonych nieprawidłowości.

(akta kontroli tom I str. 7-15, 70-86, 224-265, 294-299; tom II str. 57-85)

Od początku realizacji Projektu OPDO do końca 2021 r. uruchomiono środki finansowe w łącznej wysokości 3 557 591 069,00 PLN³¹, z czego:

- 396 897 394,00 PLN ze środków towarzyszących z rezerwy celowej;
- 833 276 128,00 PLN stanowiły fundusze BRRE z tytułu zawartej Ramowej Umowy Kredytowej nr F/P 1535 (2005)³²;
- 2 327 417 547,00 stanowiły pozostałe środki (MBOiR, Fundusz Spójności i pozostałe krajowe).

W Raporcie Rocznym za 2021 r. w załączniku pn. „Źródła i wykorzystanie funduszy Projektu według zadań za rok zakończony 31 grudnia 2021 r.”, nieprawidłowo wykazano wartość podsumowania i jego części składowych „Źródeł otrzymanych funduszy w okresie od 01.01.07 do 31.12.20”, tj. w pozycji „Podsuma” wykazano kwotę 3 556 258 398,00 PLN zamiast 3 556 261 371,00 PLN, co zostało opisane w sekcji dotyczącej stwierdzonych nieprawidłowości.

(akta kontroli tom I str. 7-15, 70-86, 224-265, 294-299; tom II str. 57-85)

²⁸ W pełnych PLN. Różnica w wysokości 1,00 PLN w podsumowaniu poszczególnych komponentów wynika z zaokrąglenia do pełnych PLN.

²⁹ Różnica 1,00 PLN wynika z zaokrąglenia do pełnych PLN.

³⁰ W tym 1 332 667,00 PLN otrzymanych z tytułu decyzji Ministra Finansów wydanych w 2021 r., pomniejszonych o kwotę 2 969,00 PLN wynikającą z dokonanych zwrotów dotyczących decyzji Ministra Finansów wydanych w 2020 r., w pełnych PLN.

³¹ W zaokrągleniu do pełnych PLN. Różnica 4,00 PLN pomiędzy kwotą uruchomienia środków finansowych ogółem a kwotą wydatków Projektu ogółem wynika z zaokrąglenia z lat ubiegłych.

³² Umowa Kredytu 1535.

Źródłem wykorzystanych (wydatkowanych) do końca 2021 r., w związku z realizacją Projektu OPDO, funduszy w wysokości 3 550 187 790,00 PLN były środki:

- BRRE – 825 872 853,00 PLN, 23,26%;
- MBOiR – 554 825 175,00 PLN, 15,63%;
- Funduszu Spójności – 1 356 302 822,00 PLN, 38,20%;
- budżetu państwa i pozostałe krajowe – 813 186 940,00 PLN, 22,91%.

(akta kontroli tom I str. 7-15, 70-86, 224-265, 294-299; tom II str. 57-85)

Umowa Pożyczki 7436 PL została rozliczona i zamknięta z dniem 30 listopada 2020 r. Koszty jej obsługi w 2021 r. zamknęły się kwotą 767,88 EUR z tytułu opłaty za gotowość³³. Powyższa płatność przeliczona na PLN, zamknęła się kwotą 3 531,79 PLN³⁴. Od początku realizacji Projektu, koszty odsetek oraz opłaty za gotowość stanowiły kwotę 4 709 401,75 EUR, tj. 21 660 422,41 PLN³⁵.

(akta kontroli tom II str. 505-522)

Koszty związane z obsługą Umowy Kredytu 1535, dotyczące okresu od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2021 r. wyniosły ogółem 291 651,83 EUR³⁶, tj. 1 341 423,43 PLN³⁷. Łącznie wartość poniesionych na ten cel wydatków od dnia 11 maja 2007 r. do dnia 31 grudnia 2021 r. zamknęła się kwotą 7 402 006,34 EUR, tj. 34 044 787,96 PLN³⁸.

(akta kontroli tom II str. 505-522)

Do dnia 31 grudnia 2021 r. w ramach Umowy Kredytu 1535 uruchomiono środki w wysokości 198 680 000,00 EUR³⁹ o równowartości 833 276 128,40 PLN, z czego wykorzystano 825 872 852,82 PLN. Kwotę 7 403 275,58 PLN stanowiącą wartość środków uzyskanych z tego kredytu, a nie alokowanych do JRP, przekazano w dniu 15 marca 2022 r. do BRRE⁴⁰. Natomiast w dniu 28 października 2021 r., Ministerstwo Finansów poinformowało Kredytodawcę o zamiarze niewykorzystania kwoty 6 220 000,00 EUR pozostającej do dyspozycji w ramach Umowy Kredytu 1535.

(akta kontroli tom II str. 144, 304-310, 505-522)

Uzyskane w 2021 r. środki z budżetu państwa (w kwocie 1 329 698,00 PLN⁴¹) pochodziły z rezerwy celowej nr 4 „Przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w tym realizacja zadań w dorzeczach Odry i górnej Wisły (...)” i były uruchamiane na podstawie dwóch decyzji Ministra Finansów. Narastająco od początku trwania Projektu OPDO z tego źródła pozyskano 396 897 394,00 PLN.

Czas od złożenia wniosku przez BKP do wydania decyzji o uruchomieniu środków⁴² z tego źródła wyniósł średnio 35 dni⁴³.

(akta kontroli tom I str. 224-251, 294-299; tom II str. 57-85)

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. roszczenia związane z realizacją zadań Projektu OPDO wynosiły ogółem 583 586 228,82 PLN, z czego roszczenia dotyczące realizacji zadania A1 przez Dragados S.A. (RZGW GL) wyniosły

³³ Dotyczące okresów wcześniejszych a opłacone w 2021 r.

³⁴ Oszacowanie w oparciu o kurs średni NBP z dnia 31 grudnia 2021 r. (1 EUR = 4,5994 PLN).

³⁵ Oszacowanie w oparciu o kurs średni NBP z dnia 31 grudnia 2021 r. (1 EUR = 4,5994 PLN).

³⁶ Wyłączenie odsetki, w przypadku kredytu BRRE nie występuje opłata za gotowość.

³⁷ Oszacowanie w oparciu o kurs średni NBP z dnia 31 grudnia 2021 r. (1 EUR = 4,5994 PLN).

³⁸ Oszacowanie w oparciu o kurs średni NBP z dnia 31 grudnia 2021 r. (1 EUR = 4,5994 PLN).

³⁹ Z 204 900 000,00 EUR udzielonego Kredytu.

⁴⁰ Zwrot środków w wysokości 1 592 434,83 EUR został dokonany zgodnie z przekazaniem przez BRRE wezwaniem (Notification of Payment z 7 marca 2022 r.).

⁴¹ Wartość decyzji z 2021 r. wyniosła łącznie 1 332 667,32 PLN, pomniejszona o dokonany w 2021 r. zwrot środków pochodzących z decyzji Ministerstwa Finansów z 2020 r. w kwocie 2 969,32 PLN.

⁴² Przez Ministra Finansów.

⁴³ Maksymalnie 47 dni, a minimalnie 22 dni.

563 999 906,22 PLN⁴⁴, a roszczenia dotyczące zadań realizowanych przez RZGW WL wynosiły 19 586 322,60 PLN⁴⁵.

(akta kontroli tom II str. 311-379)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W Raporcie Rocznym za 2021 r. w załączniku pn. „Źródła i wykorzystanie funduszy Projektu według zadań za rok zakończony 31 grudnia 2021 r.”, nieprawidłowo wyszczególniono w „Źródłach otrzymanych funduszy” w wierszu „Fundusze BRRE”, wartość 7 403 275,00 PLN (pozycja „Narastająco od początku roku”) oraz 825 872 853,00 PLN (pozycja „Narastająco od początku projektu”).

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. kwota 7 403 275,00 PLN stanowiła „Saldo zamknięcia Projektu OPDO/kwotę nierozliczoną będącą na rachunku Ministerstwa Finansów” i powinna być wykazana w przedmiotowym załączniku w pozycji „Saldo zamknięcia”. Faktyczny zwrot ww. środków do BRRE nastąpił w dniu 15 marca 2022 r., tak więc z tym dniem (a nie na koniec 31 grudnia 2021 r.) nastąpiło zmniejszenie wartości zaangażowanych funduszy z BRRE. Tym samym na koniec 2021 r. wartość funduszy BRRE zaangażowanych od początku Projektu OPDO była taka sama jak na początku 2021 r. i wynosiła 833 276 128,00 PLN.

Dyrektor Projektu wyjaśnił, że dane te wprowadzono pomyłkowo wskutek błędu. Nieprawidłowość ta została skorygowana w toku kontroli NIK, w dniu 28 marca 2022 r.

(akta kontroli tom I str. 7-15, 70-86, 224-265, 294-299; tom II str. 57-85, 182, 193)

2. W Raporcie Rocznym za 2021 r. w załączniku pn. „Źródła i wykorzystanie funduszy Projektu według zadań za rok zakończony 31 grudnia 2021 r.”, nieprawidłowo wykazano wartość podsumowania i jego części składowych „Źródeł otrzymanych funduszy w okresie od 01.01.07 do 31.12.20”, tj. w pozycji „Podsuma” wykazano kwotę 3 556 258 398,00 PLN.

Zgodnie z FMRs⁴⁶ z dnia 31 grudnia 2020 r. wartość ta wynosiła 3 674 722 264,00 PLN i została zmniejszona zwrotami środków z Projektu OPDO w łącznej wysokości 118 460 893,00 PLN. Zatem jako bilans otwarcia w 2021 r. należało wykazać w tej pozycji kwotę 3 556 261 371,00 PLN, czyli o 2 973,00 PLN wyższą. W wyniku wykazania nieprawidłowych kwot w ww. załączniku, wartość zaangażowanych środków w pozycji „Źródła otrzymanych funduszy”, była niższa o kwotę 2 973,00 PLN od wydatków ogółem Projektu OPDO.

Dyrektor Projektu przyznał, że wykazana w tej części raportu kwota 3 556 258 398,00 PLN została nieprawidłowo przeniesiona z powodu błędu. Nieprawidłowość ta została skorygowana, w toku kontroli NIK, w dniu 28 marca 2022 r.

(akta kontroli tom I str. 7-15, 70-86, 224-265, 294-299; tom II str. 57-85, 182, 193)

1.3. Plan zamówień publicznych

Opis stanu
faktycznego

W 2021 r. obowiązywał PP według stanu na dzień 14 sierpnia 2019 r.⁴⁷. W badanym okresie w ramach Projektu OPDO nie przeprowadzano postępowań podlegających ocenie „ex post” lub „ex ante”.

(akta kontroli tom I str. 300-304)

⁴⁴ Postępowanie w tym zakresie toczy się przed Sądem Arbitrażowym przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie, przedmiotowa kwota obejmuje główne roszczenia, skapitalizowane odsetki, odsetki i koszty postępowań. Szczegółowe informacje zawarte zostały w wystąpieniu pokontrolnym z kontroli P/22/085 przeprowadzonej w RZGW GL.

⁴⁵ Z czego: 15 611 577,66 PLN z tytułu roszczeń wykonawców oraz 3 974 744,94 PLN z tytułu roszczeń Zamawiającego (RZGW WL). Szczegółowe informacje zawarte zostały w wystąpieniu pokontrolnym z kontroli P/22/085 przeprowadzonej w RZGW WL.

⁴⁶ Zestawienie pn. „Źródła i wykorzystanie funduszy Projektu według zadań”.

⁴⁷ Zgodnie z postanowieniami Umowy Pożyczki 7436 PL (sekcja 1.02 lit. n i sekcja 3.02).

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.4. Problemy, zagrożenia, ryzyka związane z realizacją Projektu OPDO

Opis stanu
faktycznego

Do najważniejszych zdiagnozowanych problemów, zagrożeń, ryzyk związanych z realizacją zadań Projektu OPDO, należy zaliczyć m.in.:

- niezakończenie procesu finalizacji sporów z wykonawcami kontraktów podkomponentu B2 – „Modernizacja murów oporowych, kanałów i budowli hydrotechnicznych”, wynikających z wzajemnych rozliczeń, a także koszty zastępstwa procesowego w związku z toczącym się postępowaniem sądowym;
- niezakończenie spraw dotyczących uregulowania odszkodowań za zajęcia czasowe i stałe nieruchomości na poczet realizacji inwestycji⁴⁸;
- niezakończenie procedur związanych z regulacją stanów prawnych na obszarach objętych pracami związanymi z realizacją Projektu OPDO przez RZGW WL. Po ustaleniu nowych linii brzegowych rzeki Odry należy przenieść prawa własności na Skarb Państwa dla kilku nieruchomości dotychczas pozostających we władaniu gminy Wrocław oraz Uniwersytetu Wrocławskiego;
- zapewnieniem odpowiednich prac utrzymaniowych i konserwacyjnych, aby zmodernizowana infrastruktura i nowe obiekty zapewniały trwałość osiągnięcia celów Projektu OPDO oraz bezpieczeństwo korzystających;
- niezakończenie procesu finalizacji rozliczeń i sporów, w zakresie prowadzonego postępowania arbitrażowego z poprzednim wykonawcą Zbiornika Racibórz.

(akta kontroli tom II str. 125-179; tom III str. 218-219)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.5 Kontrola zarządcza w ramach Projektów OPDO i OPDOW

Opis stanu
faktycznego

W PGW WP obowiązywał system kontroli zarządczej wprowadzony zarządzeniem nr 38/2019 Prezesa Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z dnia 14 sierpnia 2019 r. w sprawie wprowadzenia Procedury „System kontroli zarządczej w Państwowym Gospodarstwie Wodnym Wody Polskie”. Kontrolowana jednostka podejmowała działania mające na celu zapewnienie prawidłowej realizacji celów i zadań, zgodnie z ww. procedurą.

Niezależnie od powyższego, podobnie jak w latach ubiegłych, identyfikacja, ocena i monitorowanie ryzyka w ramach sprawowanej przez BKP kontroli zarządczej nad realizacją Projektów odbywały się poprzez:

- ✓ Mapę Drogową Projektu OPDO i Projektu OPDOW;
- ✓ Raporty kwartalne, przygotowywane przez BKP, dotyczące realizacji obu Projektów;
- ✓ System Monitoringu Kontraktów, miesięczne raporty przekazywane do BS;
- ✓ Tabele ryzyk;
- ✓ misje BS i BRRE oraz dokument AIDE MEMOIRE sporządzany po zakończeniu misji, zawierający zalecenia wskazanych instytucji;

⁴⁸ M.in. sprawa użytkowników wieczystych dla działki 6/3 AM 6 obręb Stare Miasto Odra Tower (kontrakt B2-2.1- „Modernizacja Bulwarów Odry Śródmiejskiej”), w tym dla nieujawnionych spadkobierców, sprawa odszkodowania dla Spółdzielni Mieszkaniowej; dwa postępowania dotyczące ograniczeń czasowych na nieruchomości zajętej na potrzeby kontraktu B1-3 na obiekcie WWW nr 5 – Nowy Dom oraz obiekty widawskie (kontrakt B3-1 - „Odcinek: Przelew Odra Widawa do mostu kolejowego (ul. Krzywoustego)” i B3-2 - „Odcinek: Rzeka Widawa od mostu kolejowego (ul. Krzywoustego) do ujścia do Odry)” – odszkodowania za zajęcia stałe i ograniczenia w korzystaniu z nieruchomości (zajęcia czasowe).

- ✓ udział Dyrektora Projektu, jego Zastępcy oraz wybranych Konsultantów w posiedzeniach Komitetu Roboczego oraz Komitetu Sterującego obu Projektów;
- ✓ przeprowadzanie corocznie audytów wydatków JRP przez Konsultantów BKP ds. kontroli i ds. rozliczeń finansowych.

Bieżąca analiza ryzyk dla zadań wdrażanych w ramach Projektu OPDOW odbywała się przy wykorzystaniu Systemu Informacji i Monitoringu Projektu (SIMP). Platforma ta pozwalała na generowanie Mapy Drogowej, Raportu z osiągniętego postępu realizacji poszczególnych zadań stanowiących kamienie milowe przygotowania zadań oraz na prezentowanie harmonogramów w postaci wykresów Gantta dla kontraktów będących w fazie wdrażania robót budowlanych. Dodatkowo w 2021 r. dokonano modernizacji programu do przygotowania Mapy Drogowej, w której utworzono osobny moduł - rejestr ryzyk, który jest uzupełniany w trybie ciągłym przez BKP i JRP. Od końca 2021 r. rejestr ten stanowi załącznik do Raportów Kwartalnych z realizacji Projektu OPDOW przedkładanych m.in. członkom Komitetu Sterującego, BŚ oraz BRRE, Członkom Komitetu Roboczego. Narzędzia te pozwalały na ocenę ryzyka danego zadania poprzez nadanie mu wagi wg przyjętej skali, określenie działań zaradczych wraz ze wskazaniem realizatora tego działania, podmiotu odpowiedzialnego i podmiotu nadzorującego.

Monitoring i sprawozdawczość finansowa z realizacji zadań Projektu OPDO oraz Projektu OPDOW były realizowane przez BKP w oparciu o system MIS wykorzystujący centralną bazę danych SQL.

(akta kontroli tom II str. 265-294, 403-459; tom III str. 218-219)

W 2021 r. odbyły się trzy posiedzenia Komitetu Roboczego Projektu OPDO⁴⁹ i cztery posiedzenia Komitetu Roboczego Projektu OPDOW⁵⁰. W badanym okresie odbyły się także po dwa posiedzenia Komitetu Sterującego Projektu OPDO⁵¹ i trzy posiedzenia Komitetu Sterującego Projektu OPDOW⁵². We wszystkich posiedzeniach brali udział przedstawiciele BKP.

(akta kontroli tom II str. 1-43)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą BKP prawidłowo realizowało przypisane zadania związane z bieżącym zabezpieczeniem finansowania wydatków Projektu OPDO, m.in. w zakresie zapotrzebowania i uruchamiania środków finansowych. Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości polegały na tym, że: **[1]** w Raporcie Rocznym za 2021 r. w załączniku pn. „Źródła i wykorzystanie funduszy Projektu według zadań za rok zakończony 31 grudnia 2021 r.”, nieprawidłowo wyszczególniono: w „Źródłach otrzymanych funduszy” w wierszu „Fundusze BRRE”, wartość 7 403 275,00 PLN zamiast 0,00 PLN (pozycja „Narastająco od początku roku”) oraz 825 872 853,00 PLN zamiast 833 276 128,00 PLN (pozycja „Narastająco od początku projektu”), jak również w pozycji „Saldo zamknięcia Projektu OPDO/kwotę nierozliczoną będącą na rachunku Ministerstwa Finansów” wykazano 0,00 PLN zamiast 7 403 275,00 PLN; **[2]** w Raporcie Rocznym za 2021 r. w załączniku pn. „Źródła i wykorzystanie funduszy Projektu według zadań za rok zakończony 31 grudnia 2021 r.”, nieprawidłowo wykazano wartość podsumowania i jego części składowych „Źródeł otrzymanych funduszy w okresie od 01.01.07 do 31.12.20”, tj.

⁴⁹ W dniach: 25 lutego 2021 r., 20 maja 2021 r., 28 września 2021 r.

⁵⁰ W dniach: 25 lutego 2021 r., 20 maja 2021 r., 28 września 2021 r. i 10 grudnia 2021 r.

⁵¹ W dniach: 22 czerwca 2021 r. i 10 grudnia 2021 r.

⁵² W dniach: 22 czerwca 2021 r., 10 i 20 grudnia 2021 r.

w pozycji „Podsuma” wykazano kwotę 3 556 258 398,00 PLN zamiast 3 556 261 371,00 PLN, tj. zaniżoną o 2 973,00 PLN.

OBSZAR

2. Prawdliwość wydatkowania środków Projektu OPDO, weryfikacji dokumentów potwierdzających operacje finansowe oraz ujęcia w ewidencji księgowej

Opis stanu faktycznego

W 2021 r. BKP nie wydatkowało środków w ramach Projektu OPDO. Badanie wydatków tego Projektu przeprowadzono odrębnie w RZGW WL i RZGW GL na losowo wybranej próbie tzw. metodą monetarną⁵³ z wykorzystaniem programu Pomocnik Kontrolera PK, wersja 5.7. Populację do losowania stanowiły wydatki wszystkich jednostek uczestniczących w realizacji Projektu OPDO w 2021 r. (tj. RZGW WL i RZGW GL), ujęte w zapisach księgowych o łącznej wartości 13 496 707,40 PLN⁵⁴, a zbiór wykorzystany jako populacja do losowania zawierał 86 rekordów.

Dla przeprowadzenia badania założono poziom ufności 95%, próg istotności do wyboru próby 1%, natomiast do oceny końcowej 2% (Standard ISA⁵⁵ 320). Przy ustaleniu progu istotności wykorzystano m.in. wyniki z poprzednich kontroli NIK.

Do badania wylosowano próbę 27 wydatków na kwotę 13 396 534,31 PLN, co stanowiło 99,26% badanej populacji. Próba obejmowała:

- 23 wydatki PGW WP RZGW GL na kwotę 13 072 781,74 PLN;
- cztery wydatki PGW WP RZGW WL na kwotę 323 752,57 PLN.

(akta kontroli tom II str. 200-209)

Przedstawiony do kontroli Raport Monitoringu Finansowego za 2021 r.⁵⁶ m.in.:

- a) wskazywał źródła i wykorzystanie funduszy dla Projektu OPDO za ten rok;
- b) opisywał fizyczne postępy w realizacji Projektu OPDO, zbiorczo oraz dla okresu objętego sprawozdaniem;
- c) określał stan realizacji zamówień w ramach Projektu OPDO na koniec okresu objętego sprawozdaniem;
- d) opisywał administrowanie Projektem OPDO;

co było zgodne z wymaganiami wynikającymi z Umowy Kredytu 1535.

Powyższe pozwala stwierdzić, że przedłożony przez BKP do badania Raport Roczny za 2021 r., został sporządzony w sposób rzetelny i spełniał wymogi stawiane przez kredytodawcę oraz zawierał wszystkie elementy, jakie winno zawierać roczne sprawozdanie finansowe.

(akta kontroli tom I str. 7-15; tom II str.193)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK odstępuje od dokonania oceny badanego obszaru z uwagi na niewydatkowanie przez BKP w 2021 r. środków w ramach Projektu OPDO.

⁵³ Metoda monetarna (MUS – Monetary Unit Sampling).

⁵⁴ Wartość bezwzględna próby wyniosła 13 499 721,72 PLN.

⁵⁵ International Standards of Auditing.

⁵⁶ Stanowiący załącznik do Raportu Rocznego za 2021 r.

OBSZAR**3. Działania w zakresie finansowania zadań Projektu OPDOW**Opis stanu
faktycznego

Projekt OPDOW obejmuje realizację następujących zadań:

- a) Ochronę przed powodzią Dolnej i Środkowej Odry (komponent 1), realizowaną w ramach trzech podkomponentów:
- Ochrona przed powodzią obszarów na terenie województwa zachodniopomorskiego - podkomponent 1A;
 - Ochrona przed powodzią na Środkowej i Dolnej Odrze – podkomponent 1B;
 - Ochrona przed powodzią miasta Słubice – podkomponent 1C.
- b) Ochronę przed powodzią Kotliny Kłodzkiej (komponent 2), realizowaną w ramach dwóch podkomponentów:
- Ochrona czynna – polegająca na budowie czterech suchych zbiorników przeciwpowodziowych w Boboszowie, Roztokach Bystrzyckich, Szalejowie i Krosnowicach – podkomponent 2A;
 - Ochrona bierna – jej zakres obejmuje zabezpieczenie przeciwpowodziowe terenów położonych wzdłuż czterech głównych rzek Kotliny Kłodzkiej: Nysy Kłodzkiej, Ścinawki, Białej Łądeckiej z głównym lewobrzeżnym dopływem rzeką Morawką oraz Bystrzycy Dusznickiej z głównym lewobrzeżnym dopływem rzeką Kamienny Potok – podkomponent 2B.
- c) Ochronę przed powodzią Górnej Wisły (komponent 3), realizowaną w ramach następujących podkomponentów:
- Ochrona przez powodzią Krakowa i Wieliczki – podkomponent 3A;
 - Ochrona przez powodzią Sandomierza i Tarnobrzegu – podkomponent 3B;
 - Bierna i czynna ochrona w zlewni Raby – podkomponent 3C;
 - Bierna i czynna ochrona w zlewni Sanu – podkomponent 3D.
- d) Wzmocnienie instytucjonalne i modernizacja systemu prognozowania (komponent 4).
- e) Zarządzanie Projektem i opracowanie dalszych studiów (komponent 5).

Jednostkami Realizującymi Projekt OPDOW są:

- ✓ RZGW WL – komponent 1, 2, 4 i 5;
- ✓ RZGW SZ⁵⁷ – komponent 1 i 5;
- ✓ RZGW RZ – komponent 3 i 5;
- ✓ Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie⁵⁸ – komponent 3 i 5;
- ✓ IMGW – komponent 4;
- ✓ BKP – komponent 4 i 5, jednostka koordynująca Projekt.

(akta kontroli tom I str. 468-539; tom II str. 1-32, 380-402)

3.1. Plan wydatków oraz zaawansowanie finansowe zadań Projektu OPDOWOpis stanu
faktycznego

W planie finansowym Projektu OPDOW koszt jego realizacji określono na kwotę 1 202 000 000,00 EUR (5 000 320 000,00 PLN⁵⁹), z czego 460 000 000,00 EUR zapewniono w wyniku podpisania Umowy nr 8524 PL, zawartej w dniu 10 września 2015 r. pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a MBOiR na finansowanie realizacji Projektu OPDOW⁶⁰, a 300 000 000,00 EUR z tytułu Umowy nr F/P 1866, zawartej w dniu

⁵⁷ Z dniem 30 marca 2020 r. połączono JRP w RZGW SZ i PGW WP Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej Zarząd Zlewni w Szczecinie (dalej: „RZGW ZZ-SZ”) w jedną jednostkę JRP w RZGW SZ.

⁵⁸ Dalej: RZGW KR.

⁵⁹ Dla Projektu OPDOW przyjęto kurs przeliczeniowy 4,16 PLN/EUR przyjęty dla potrzeb zamówień.

⁶⁰ Dalej: Umowa Pożyczki 8524 PL.

24 maja 2016 r. pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a BRRE na dofinansowanie realizacji Projektu OPDOW⁶¹. Pozostałe środki na realizację tego Projektu mają być zapewnione z: budżetu państwa 192 000 000,00 EUR, NFOŚiGW 50 000 000,00 EUR oraz Funduszu Spójności Unii Europejskiej 200 000 000,00 EUR.

Na realizację zadań wchodzących w skład komponentu 1 zaplanowano 495 000 000,00 EUR, komponentu 2 – 265 000 000,00 EUR, komponentu 3 – 222 000 000,00 EUR, komponentu 4 – 136 000 000,00 EUR, a w ramach komponentu 5 – 83 000 000,00 EUR. Dodatkowo w ramach Projektu OPDOW pozostawiono nierozdzielone 1 000 000,00 EUR.

Ogółem od początku realizacji Projektu OPDOW wydatkowano środki w kwocie 1 806 620 219,94 PLN, tj. 36,13% środków przewidzianych na jego sfinansowanie.

Zgodnie z postanowieniami Umowy Pożyczki 8524 PL Projekt OPDOW winien się zakończyć do dnia 15 grudnia 2023 r.

NIK wskazuje, że na posiedzeniu Komitetu Roboczego Projektu OPDOW w dniu 23 marca 2022 r., przedstawiciele NFOŚiGW poinformowali, że podmiot ten nie zamierza przekazać 50 000 000,00 EUR na finansowanie zadań tego Projektu. Mając powyższe na uwadze, jak również m.in. wzrost kosztów cen materiałów i robocizny, w ocenie Izby istnieje realne ryzyko powstania luki w finansowaniu zadań Projektu OPDOW.

(akta kontroli tom I str. 16-35, 36-69, 87-210, 247-293; tom II str. 86-114; tom III str. 128-132)

W 2021 r. na realizację Projektu OPDOW wydatkowano łącznie 816 191 521,10 PLN⁶² (98,80% planowanych wydatków po zmianach na 2021 r.⁶³), z czego w:

- komponente 1: 363 351 804,20 PLN (99,77% planu na 2021 r.), w tym w podkomponentach: 1A – 19 129 399,65 PLN, 1B – 281 811 500,20 PLN, 1C – 62 410 904,35 PLN;
- komponente 2: 195 983 338,87 PLN (98,95% planu na 2021 r.), całość poniesionych wydatków dotyczyła podkomponentu 2A;
- komponente 3: 151 795 806,01 PLN⁶⁴ (94,24% planu na 2021 r.), w tym w podkomponentach: 3A – 72 897 307,61 PLN, 3B – 49 326 515,88 PLN⁶⁵, 3D – 29 571 982,52 PLN;
- komponente 4: 38 089 181,68 PLN (99,96% planu na 2021 r.), w tym w podkomponentach: 4A – 26 616 000,00 PLN, 4B – 11 473 181,68 PLN;
- komponente 5: 66 971 390,34 PLN (96,87% planu na 2021 r.), całość poniesionych wydatków dotyczyła podkomponentu 5A.

W 2021 r. JRP wydatkowały ogółem kwotę 816 191 521,10 PLN⁶⁶, z tego:

- BKP – 11 758 792,02 PLN (tj. 1,44% wydatków), na realizację zadań podkomponentu 5A;
- pozostałe jednostki – 804 432 729,08 PLN⁶⁷ (tj. 98,56% wydatków), z czego:
 - ✓ RZGW WL – 461 237 996,78 PLN, w tym: na zadania podkomponentu 1B – 162 219 565,83 PLN, na zadania podkomponentu 1C – 62 410 904,35 PLN, na zadania podkomponentu 2A – 195 983 338,87 PLN, na zadania

⁶¹ Dalej: Umowa Kredytu 1866.

⁶² Kwota ta nie uwzględnia zwrotu wydatków w wysokości 2 391 589,99 PLN dokonanych w dniu 15 grudnia 2021 r. przez RZGW KR do NFOŚiGW, w zakresie zwrotu pozostałej kwoty z zaliczki wypłaconej w 2017 r. na mobilizację wykonawcy kontraktu 3B.1 - „Ochrona przeciwpowodziowa Sandomierza”, ze środków Unii Europejskiej.

⁶³ Plan po zmianach 826 070 015,59 PLN.

⁶⁴ Kwota ta nie uwzględnia zwrotu wydatków w wysokości 2 391 589,99 PLN dokonanych w dniu 15 grudnia 2021 r.

⁶⁵ Kwota ta nie uwzględnia zwrotu wydatków w wysokości 2 391 589,99 PLN dokonanych w dniu 15 grudnia 2021 r.

⁶⁶ Kwota ta nie uwzględnia zwrotu wydatków w wysokości 2 391 589,99 PLN dokonanych w dniu 15 grudnia 2021 r.

⁶⁷ Kwota ta nie uwzględnia zwrotu wydatków w wysokości 2 391 589,99 PLN dokonanych w dniu 15 grudnia 2021 r.

podkomponentu 4B – 11 473 181,68 PLN, a na zadania podkomponentu 5A – 29 151 006,05 PLN;

- ✓ RZGW SZ – 146 515 460,43 PLN, w tym: na zadania podkomponentu 1A – 19 129 399,65 PLN, zadania podkomponentu 1B – 119 591 934,37 PLN, a na zadania podkomponentu 5A – 7 794 126,41 PLN;
- ✓ RZGW KR – 137 118 407,95 PLN⁶⁸, w tym: na zadania podkomponentu 3A – 72 897 307,61 PLN, zadania podkomponentu 3B – 37 192 036,00 PLN⁶⁹, zadania podkomponentu 3D – 13 181 059,71 PLN, a na zadania podkomponentu 5A – 13 848 004,63 PLN;
- ✓ RZGW RZ – 32 926 952,57 PLN, w tym: na zadania podkomponentu 3B – 12 134 479,88 PLN, zadania podkomponentu 3D – 16 390 922,81 PLN, a na zadania podkomponentu 5A – 4 401 549,88 PLN;
- ✓ IMGW – 26 633 911,35 PLN, w tym na zadania podkomponentu 4A – 26 616 000,00 PLN, a na zadania podkomponentu 5A – 17 911,35 PLN.

(akta kontroli tom I str. 16-35, 36-69, 87-210, 247-293; tom II str. 86-114)

W Rocznym Planie Pracy⁷⁰ przyjętym w trybie obiegowym w dniu 18 stycznia 2021 r. przez Komitet Sterujący Projektu OPDOW, na 2021 r. zaplanowano wydatki na poziomie 889 500 000,00 PLN, w tym 547 119 000,00 PLN ze środków BŚ, a 342 381 000,00 PLN ze środków budżetu państwa i innych niż BŚ. Na dzień 31 grudnia 2021 r. faktycznie poniesione wydatki zamknęły się kwotą 816 191 521,10 PLN⁷¹, tj. 91,76% pierwotnego AWP.

(akta kontroli tom I str. 16-35, 36-69, 87-210, 247-293; tom II str. 86-123)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.2. Finansowanie Projektu OPDOW, zapotrzebowanie na środki i ich uruchamianie

Opis stanu
faktycznego

Od początku realizacji do końca 2021 r. na Projekt OPDOW poniesiono nakłady w wysokości 1 806 620 219,94 PLN⁷², stanowiące 36,13% zaplanowanych na ten cel środków w kwocie 5 000 320 000,00 PLN.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. zaawansowanie finansowe poszczególnych komponentów i podkomponentów Projektu OPDOW, kształtowało się na następującym poziomie:

- a) na komponent 1 poniesiono nakłady w łącznej wysokości 526 678 315,25 PLN, stanowiącej 25,58% nakładów przewidzianych w Interim Financial Reports⁷³ (tj. 2 059 200 000,00 PLN), w tym na:
 - podkomponent 1A w kwocie 26 680 865,25 PLN, stanowiącej odpowiednio 18,32% nakładów przewidzianych w IFRs (145 600 000,00 PLN);
 - podkomponent 1B w kwocie 407 840 225,21 PLN, stanowiącej odpowiednio 24,15% nakładów przewidzianych w IFRs (1 688 960 000,00 PLN);
 - podkomponent 1C w kwocie 92 157 224,79 PLN, stanowiącej odpowiednio 41,02% nakładów przewidzianych w IFRs (224 640 000,00 PLN);
- b) na komponent 2 poniesiono nakłady w łącznej wysokości 582 618 547,78 PLN, stanowiącej 52,85% nakładów przewidzianych w IFRs (1 102 400 000,00 PLN), w tym na:

⁶⁸ Kwota ta nie uwzględnia zwrotu wydatków w wysokości 2 391 589,99 PLN dokonanych w dniu 15 grudnia 2021 r.

⁶⁹ Kwota ta nie uwzględnia zwrotu wydatków w wysokości 2 391 589,99 PLN dokonanych w dniu 15 grudnia 2021 r.

⁷⁰ Annual Work Plan, dalej: AWP.

⁷¹ Kwota ta nie uwzględnia zwrotu wydatków w wysokości 2 391 589,99 PLN dokonanych w dniu 15 grudnia 2021 r.

⁷² Kwota ta nie uwzględnia zwrotu wydatków w wysokości 2 391 589,99 PLN dokonanych w dniu 15 grudnia 2021 r.

⁷³ Dalej: IFRs. Część finansowa stanowiąca załącznik do Raportu Rocznego za 2021 r.

- podkomponent 2A w kwocie 582 618 547,78 PLN, stanowiącej odpowiednio 119,70% nakładów określonych w IFRs (486 720 000,00 PLN);
- c) na komponent 3 poniesiono nakłady w łącznej wysokości 401 461 899,70 PLN⁷⁴, stanowiącej 43,47% nakładów przewidzianych w IFRs (923 520 000,00 PLN), w tym na:
 - podkomponent 3A w kwocie 89 330 794,58 PLN, stanowiącej odpowiednio 37,67% nakładów określonych w IFRs (237 120 000,00 PLN);
 - podkomponent 3B w kwocie 253 622 723,70 PLN⁷⁵, stanowiącej odpowiednio 57,52% nakładów określonych w IFRs (440 960 000,00 PLN);
 - podkomponent 3D w kwocie 58 508 381,42 PLN, stanowiącej odpowiednio 61,15% nakładów określonych w IFRs (95 680 000,00 PLN);
- d) na komponent 4 poniesiono nakłady w łącznej wysokości 52 996 952,45 PLN, stanowiącej 9,37% nakładów przewidzianych w IFRs (565 760 000,00 PLN), w tym na:
 - podkomponent 4A w kwocie 41 523 770,77 PLN, stanowiącej odpowiednio 11,37% nakładów określonych w IFRs (365 200 000,00 PLN);
 - podkomponent 4B w kwocie 11 473 181,68 PLN, stanowiącej odpowiednio 6,73% nakładów określonych w IFRs (170 560 000,00 PLN);
- e) na komponent 5 poniesiono nakłady w łącznej wysokości 242 864 504,76 PLN, stanowiącej 70,34% nakładów przewidzianych w IFRs (345 280 000,00 PLN), w tym na:
 - podkomponent 5A w kwocie 242 864 504,76 PLN, stanowiącej odpowiednio 119,14% nakładów określonych w IFRs (203 840 000,00 PLN).

Dyrektor Projektu wyjaśnił, że wartości wskazane w IFRs oraz Podręczniku Operacyjnym Projektu OPDOW⁷⁶ stanowią bazowe ramy finansowe alokacji przyjętych do realizacji Projektu OPDOW. Wskazał także, że BKP każdorazowo po przekazaniu do MBOiR raportów kwartalnych i rocznych, otrzymuje informacje zwrotne potwierdzające, że są one akceptowalne.

(akta kontroli tom I str. 16-35, 36-69, 87-210, 247-293; tom II str. 86-114)

W 2021 r. na realizację zadań Projektu OPDOW zabezpieczono środki finansowe w łącznej wysokości 858 977 193,55 PLN⁷⁷, w tym 37 985 821,50 PLN jako bilans otwarcia 2021 r. (środki na rachunku Ministerstwa Finansów), a pozostałe 820 991 372,05 PLN⁷⁸ jako zasilenie z różnych źródeł. Na źródła te składały się: 444 090 324,00 PLN z tytułu Umowy Pożyczki 8524 PL, 136 509 000,00 PLN z tytułu Umowy Kredytu 1866, 190 340,46 PLN z budżetu państwa, a 224 222 971,33 PLN⁷⁹ stanowiły środki z Unii Europejskiej⁸⁰ oraz środki własne PGW WP w wysokości 15 978 736,26 PLN⁸¹.

Koszty Projektu OPDOW według stanu na dzień 25 lutego 2022 r. nie zostały zmienione w stosunku do szacunków zawartych w Project Appraisal Document⁸² oraz POP i wynosiły łącznie 1 202 000 000,00 EUR (5 000 320 000,00 PLN).

(akta kontroli tom I str. 16-35, 36-69, 87-210, 247-293, 300-304; tom II str. 86-114)

⁷⁴ Kwota ta nie uwzględnia zwrotu wydatków w wysokości 2 391 589,99 PLN dokonanych w dniu 15 grudnia 2021 r.

⁷⁵ Kwota ta nie uwzględnia zwrotu wydatków w wysokości 2 391 589,99 PLN dokonanych w dniu 15 grudnia 2021 r.

⁷⁶ Dalej: POP.

⁷⁷ Kwota ta nie uwzględnia zwrotu wydatków w wysokości 2 391 589,99 PLN dokonanych w dniu 15 grudnia 2021 r. pochodzących ze środków Unii Europejskiej.

⁷⁸ Kwota ta nie uwzględnia zwrotu wydatków w wysokości 2 391 589,99 PLN dokonanych w dniu 15 grudnia 2021 r. pochodzących ze środków Unii Europejskiej.

⁷⁹ Kwota ta nie uwzględnia zwrotu wydatków w wysokości 2 391 589,99 PLN dokonanych w dniu 15 grudnia 2021 r. pochodzących ze środków Unii Europejskiej.

⁸⁰ Fundusz Spójności oraz CEF (Connecting Europe Facility).

⁸¹ Planowane do zrefundowania w 2022 r. ze środków Funduszu Spójności.

⁸² Dokument Oceny Projektu (ang. Project Appraisal Document). Dokument zawierający szczegółowy opis zadań Projektu OPDOW i sposób jego realizacji, sporządzany jako wniosek o udzielenie pożyczki do BS.

W związku z niepełną realizacją planu wydatków na 2021 r. według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r., niewykorzystane środki stanowiły kwotę 42 785 672,45 PLN, z czego: środki BŚ – 42 114 571,29 PLN, a środki BRRE – 671 101,16 PLN.

(akta kontroli tom I str. 16-35, 36-69, 87-210, 247-293; tom II str. 86-114)

Od początku realizacji Projektu OPDOW do końca 2021 r. uruchomiono środki finansowe w łącznej wysokości 1 849 405 892,39 PLN⁸³ (wyższe o 42 785 672,45 PLN od środków wydatkowanych, tj. o 2,37%⁸⁴), z czego:

- 898 124 737,31 PLN miało źródło w Umowie Pożyczki 8524 PL;
- 372 617 800,00 PLN stanowiły fundusze z tytułu zawartej Umowy Kredytu 1866;
- 2 025 515,91 PLN stanowiły środki towarzyszące z rezerwy celowej;
- 540 174 873,62 PLN⁸⁵ pochodziło ze środków Unii Europejskiej;
- 20 434 077,25 PLN stanowiły środki z budżetu państwa uzupełniające współfinansowanie europejskie;
- 16 028 888,30 PLN stanowiły środki własne PGW WP.

(akta kontroli tom I str. 16-35, 36-69, 87-210, 247-293; tom II str. 86-114)

W badanym roku Rachunek Specjalny⁸⁶ Projektu OPDOW został jednokrotnie zasilony środkami Umowy Pożyczki 8524 PL w wysokości 70 558 403,00 EUR⁸⁷, natomiast od początku realizacji tego Projektu wpłynęły na niego środki z BŚ w łącznej kwocie 213 992 140,00 EUR.

Na wydatki związane z realizacją Projektu OPDOW w 2021 r. dokonano czterech wypłat⁸⁸ z Rachunku Specjalnego na rachunek budżetu państwa w łącznej wysokości 96 937 890,57 EUR. Wyrażona w PLN równowartość ww. środków wyniosła 444 090 324,00 PLN.

Finansowanie realizacji zadań Projektu OPDOW środkami Umowy Pożyczki 8524 PL następowało na podstawie pięciu decyzji wydanych przez Ministra Finansów. Czas od złożenia przez BKP wniosku do wydania decyzji o uruchomienie środków wyniósł średnio 40 dni⁸⁹.

Zgodnie z wyciągiem bankowym stan środków zagranicznych na Rachunku Specjalnym na dzień 1 stycznia 2021 r. i 31 grudnia 2021 r. wyniósł odpowiednio: 39 515 635,96 EUR oraz 13 136 148,39 EUR. Wypłaty z Rachunku Specjalnego, dokonywane były z zastosowaniem odpowiednich kursów średnich NBP.

Powyższe wielkości były zgodne z informacją uzyskaną w tym zakresie z Ministerstwa Finansów i będącymi w dyspozycji BKP wyciągami z Rachunku Specjalnego oraz danymi wykazanymi w Raporcie Rocznym za 2021 r.

(akta kontroli tom I str. 16-35, 171-210, 212-214, 247-265; tom II str. 86-114, 505-522)

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r., z Umowy Pożyczki 8524 PL wypłacono kwotę 213 992 140,00 EUR, natomiast do dyspozycji pozostały środki w wysokości 246 007 860,00 EUR, tj. 53,48% kwoty pożyczki (460 000 000,00 EUR). Na ten dzień

⁸³ Kwota ta nie uwzględnia zwrotu wydatków w wysokości 2 391 589,99 PLN dokonanych w dniu 15 grudnia 2021 r. pochodzących ze środków Unii Europejskiej.

⁸⁴ Od początku realizacji Projektu OPDOW wydatkowano 1 806 620 219,94 PLN.

⁸⁵ Kwota ta nie uwzględnia zwrotu wydatków w wysokości 2 391 589,99 PLN dokonanych w dniu 15 grudnia 2021 r. pochodzących ze środków Unii Europejskiej.

⁸⁶ Do obsługi środków pozyskanych z BŚ w ramach Umowy Pożyczki 8524 PL, przeznaczony był Rachunek Specjalny, utrzymywany – zgodnie z postanowieniami Umowy Pożyczki 8524 PL – w NBP, na podstawie umowy rachunku bankowego prowadzonego w walucie obcej, zawartej w dniu 21 grudnia 2015 r. pomiędzy Ministerstwem Finansów a NBP. Rachunek ten przeznaczony jest wyłącznie do obsługi środków pochodzących z Umowy Pożyczki 8524 PL.

⁸⁷ W dniu 9 czerwca 2021 r.

⁸⁸ W lutym 2021 r. jedna transza na kwotę 3 944 564,11 EUR; w marcu 2021 r. jedna transza na kwotę 29 834 519,24 EUR; w sierpniu 2021 r. jedna transza na kwotę 34 515 807,59 EUR oraz w grudniu 2021 r. jedna transza na kwotę 28 642 999,63 EUR.

⁸⁹ Od 23 dni do 68 dni.

wykorzystano ogółem 191 117 073,27 EUR⁹⁰, tj. 41,55% kwoty przyznanej pożyczki, a 9 738 918,34 EUR wypłacono z Rachunku Specjalnego i nie wydatkowano.

(akta kontroli tom I str. 16-69, 87-210, 212-214, 247-265; tom II str. 86-114, 505-522)

Koszty obsługi Umowy Pożyczki 8524 PL w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2021 r. zamknęły się kwotą 1 612 616,51 EUR, na którą składały się: odsetki od kredytu w wysokości 897 757,15 EUR oraz opłata za gotowość (liczona od kwoty kapitału pożyczki niewypłaconej) w wysokości 714 859,36 EUR. Powyższe płatności przeliczone na PLN zamknęły się kwotą 7 417 068,38 PLN⁹¹. Od początku realizacji tego Projektu koszty te wynoszą 8 686 187,41 EUR⁹², tj. 39 951 250,37 PLN⁹³.

(akta kontroli tom II str. 505-522)

Do dnia 31 grudnia 2021 r. w ramach Umowy Kredytu 1866 uzyskano łącznie 84 000 000,00 EUR o równowartości 372 617 800,00 PLN, z czego dla JRP realizujących Projekt OPDOW alokowano kwotę 371 946 698,84 PLN, uzyskując poziom 99,82% alokacji transz. Finansowanie realizacji zadań Projektu OPDOW środkami Umowy Kredytu 1866 następowało na podstawie dwóch decyzji wydanych przez Ministra Finansów. Czas od złożenia przez BKP wniosku do wydania decyzji o uruchomienie środków wyniósł średnio 31 dni⁹⁴.

(akta kontroli tom I str. 16-69, 87-193, 211; tom II str. 505-522)

Koszty związane z obsługą Umowy Kredytu 1866⁹⁵ dotyczące okresu od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. wyniosły ogółem 324 866,67 EUR (1 494 191,76 PLN⁹⁶). Od początku realizacji tego Projektu koszty te wynoszą 1 062 738,55 EUR⁹⁷, co w przeliczeniu na PLN daje kwotę 4 887 959,69 PLN⁹⁸.

(akta kontroli tom II str. 505-522)

W celu zapewnienia finansowania zadań Projektu OPDOW ze środków Unii Europejskiej, JRP podpisały następujące umowy na dofinansowanie z programu „Oś priorytetowa II Ochrona Środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu. Działanie 2.1 Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska”:

- Umowa POIS.02.01.00-00-0020/17-00 „Ochrona przed powodzią Kotliny Kłodzkiej ze szczególnym uwzględnieniem ochrony Miasta Kłodzka”, zawarta w dniu 28 czerwca 2017 r. pomiędzy NFOŚiGW a RZGW WL;
- Umowa POIS.02.01.00-00-0016/17-00 „Ochrona przeciwpowodziowa miasta Słubice”, zawarta w dniu 18 sierpnia 2017 r. pomiędzy NFOŚiGW a RZGW WL⁹⁹;
- Umowa POIS.02.01.00-00-0025/17-00 „Ochrona przeciwpowodziowa Sandomierza”, zawarta w dniu 17 października 2017 r. pomiędzy NFOŚiGW a RZGW KR¹⁰⁰;

oraz z programu „Oś priorytetowa III Rozwój sieci drogowej TEN-T i transportu multimodalnego w ramach działania 3.2 Rozwój transportu morskiego, śródlądowych wód wodnych i połączeń multimodalnych”:

⁹⁰ W tym 96 026 128,99 EUR w 2021 r.

⁹¹ Według kursu NBP z dnia 31 grudnia 2021 r. (1 EUR = 4,5994 PLN).

⁹² Tj. 4,06% wartości przekazanych zaliczek przez MBOiR na Rachunek Specjalny.

⁹³ Według kursu NBP z dnia 31 grudnia 2021 r. (1 EUR = 4,5994 PLN).

⁹⁴ Od 23 dni do 39 dni.

⁹⁵ Wyłącznie odsetki, w przypadku kredytu z BRRE nie występuje opłata za gotowość.

⁹⁶ Według kursu NBP z dnia 31 grudnia 2021 r. (1 EUR = 4,5994 PLN).

⁹⁷ Tj. 1,27% wartości wykorzystanego kredytu BRRE na dzień 31 grudnia 2021 r.

⁹⁸ Według kursu NBP z 31 grudnia 2021 r. (1 EUR = 4,5994 PLN).

⁹⁹ Pierwotnie umowę zawarł Lubuski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Zielonej Górze.

¹⁰⁰ Pierwotnie umowę zawarł Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach.

- Umowa POIS.03.02.00-00-0068/18-00 „Odbudowa zabudowy regulacyjnej rzeki Odry – przystosowanie do III klasy drogi wodnej, na odcinku od miejscowości Ścinawa do ujścia Nysy Łużyckiej – ETAP II”, zawarta w dniu 20 grudnia 2019 r. pomiędzy Skarbem Państwa – Centrum Unijnych Projektów Transportowych a RZGW WL;
- Umowa POIS.03.02.00-00-0086/20-00 „Prace modernizacyjne na Odrze granicznej w celu zapewnienia zimowego lodołamania – odcinek 1, 2 i 4”, zawarta w dniu 13 grudnia 2020 r. pomiędzy Skarbem Państwa – Centrum Unijnych Projektów Transportowych a RZGW SZ.

Ponadto w dniu 11 listopada 2020 r. została zawarta umowa INEA/CEF/TRAN/M2019/2092901 na dofinansowanie działania "Ułatwienie zrównoważonego połączenia zaplecza z głównym portem w Szczecinie: most kolejowy na rzece Regalicy" nr działania 2019-PL-TM-0244-W (Współfinansowanie kontraktu OVFMP 1B.5/1 – „Przebudowa mostów w celu zapewnienia minimalnego prześwitu – Most kolejowy w km 733,7 rzeki Regalicy w Szczecinie”). Dotacja została udzielona w ramach Instrumentu Finansowego „Łącząc Europę” CEF, na podstawie Grant Agreement No, zawartego pomiędzy The Innovation and Networks Executive Agency (INEA) i RZGW SZ.

(akta kontroli tom II str. 278-280)

Uzyskane w 2021 r. środki z budżetu państwa, w kwocie 190 340,46 PLN, pochodziły z rezerwy celowej nr 4 „Przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w tym realizacja zadań w dorzeczach Odry i górnej Wisły, (...)” i zostały uruchomione na podstawie dwóch decyzji Ministra Finansów. Czas od złożenia wniosku przez BKP do wydania decyzji o uruchomienie tych środków¹⁰¹ wyniósł średnio 46 dni¹⁰². Narastająco od początku trwania Projektu OPDOW z tego źródła uzyskano 2 025 515,91 PLN.

(akta kontroli tom I str. 16-69, 87-193, 247-265; tom II str. 86-114)

W 2021 r. PGW WP na realizację zadań Projektu OPDOW przeznaczyło środki własne w wysokości 15 978 736,26 PLN (niezrefinansowane). Narastająco od początku trwania Projektu OPDOW, jako środki własne (niezrefinansowane), zaangażowano łącznie 16 028 888,30 PLN.

NIK wskazuje, że w 2021 r. na realizację zadań Projektu OPDOW, jednostki PGW WP oraz IMGW zaangażowały środki własne w łącznej kwocie 430 726 423,17 PLN¹⁰³, pomimo że środki BRRE na finansowanie tego Projektu były zabezpieczone i dostępne od początku roku. Przyczyną tego stanu było zawarcie stosownej umowy dotacji w dniu 10 maja 2021 r., co wynikało m.in. z długotrwałego procesu uzgodnień pomiędzy jej stronami. Ostatecznie środki własne PGW WP zostały zrefundowane środkami z umowy dotacji z dnia 10 maja 2021 r. po upływie od jednego do 181 dni. W zaistniałej sytuacji, jednostki PGW WP oraz IMGW musiały zaangażować środki własne, aby przeciwdziałać naliczeniom przez kontrahentów odsetek za nieterminowe płatności zobowiązań.

(akta kontroli tom II str. 311-379)

W związku z odstąpieniem przez RZGW WL od kontraktu 1C.1¹⁰⁴ oraz RZGW KR od części kontraktu 3B.1¹⁰⁵ z Energopol-Szczecin S.A., dokonano zwrotu na dochody

¹⁰¹ Przez Ministra Finansów.

¹⁰² Od 23 dni do 68 dni.

¹⁰³ Z czego: 429 039 476,32 PLN – PGW WP oraz 1 686 946,85 PLN – IMGW.

¹⁰⁴ Kontrakt 1C.1 – „Budowa wałów przeciwpowodziowych oraz przebudowa kanału Czamy Kanał i Racza Struga”.

¹⁰⁵ Wykonawcy kontraktu 3B.1 wypłacono zaliczkę na cele mobilizacji w kwocie 17 650 797,00 PLN sfinansowanej ze środków Funduszu Spójności w wysokości 15 003 177 PLN (85%) oraz ze środków BS w wysokości 2 647 620,00 PLN (15%). Przed wezwaniem do spłaty, RZGW KR zaliczyło część należnego wykonawcy wynagrodzenia na poczet spłaty zaliczki w łącznej kwocie 2 015 317,01 PLN, z gwarancji wypłacono kwotę 12 821 844,18 PLN, do rozliczenia pozostała kwota 2 813 635,81 PLN, w tym 2 391 589,99 PLN wypłaconych z Funduszu Spójności, ze środków zaliczki pobranej na cele realizacji zadania 3B.1.

budżetu państwa środków m.in. ze spieniężonej gwarancji zwrotu zaliczki w kwocie łącznej 29 786 599,18 PLN¹⁰⁶, z tego 4 467 992,88 PLN ze środków BŚ¹⁰⁷. Wyżej wymienione środki pochodzące z Umowy Pożyczki 8524 PL wróciły do środków Projektu OPDOW i będą podlegały rozdysponowaniu na jego potrzeby w przyszłych okresach.

W ramach przeprowadzonej w 2021 r. kontroli P/21/098¹⁰⁸, NIK zwróciła uwagę na potrzebę pilnego rozwiązania problemu zwrotu środków do NFOŚiGW w kwocie 2 391 589,99 PLN. Środki te zostały zwrócone przez RZGW KR w dniu 15 grudnia 2021 r. na rachunek NFOŚiGW. Kwota dokonanego zwrotu nie została ujęta w Raporcie Rocznym za 2021 r., co zostało opisane w sekcji dotyczącej stwierdzonych nieprawidłowości.

Niezależnie od powyższego NIK wskazuje, że do rozliczenia pozostaje część udzielonej wykonawcy zadania 3B.1 zaliczki w kwocie 422 345,82 PLN sfinansowanej ze środków MBOiR, która jest m.in. przedmiotem sporu sądowego z gwarantem jej zabezpieczenia.

(akta kontroli tom II str. 183-184, 195-199, 505-522)

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. roszczenia związane z realizacją zadań Projektu OPDOW wyniosły łącznie 38 079 559,06 PLN, z czego roszczenia:

- wykonawców w stosunku do zamawiających (RZGW) wyniosły 30 422 000,71 PLN¹⁰⁹;
- zamawiającego (RZGW) w stosunku do wykonawców wyniosła 7 657 558,35 PLN¹¹⁰.

Roszczenia powyższe były na różnym etapie procedowania i w przyszłości ich kwota może ulec zmianie.

(akta kontroli tom II str. 311-379)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

W Raporcie Rocznym za 2021 r. „Project Sources and Uses of Funds na 31 grudnia 2021 r.” zawyżono o kwotę 2 391 589,99 PLN wydatki Projektu OPDOW kolejno w pozycjach: „Subtotal 3”; podkomponent 3B oraz „Total” dotyczących kolumn: „Year-To Date” i „Cumulative To-Date”. Jednocześnie o tą samą kwotę zawyżono źródła finansowania Projektu w pozycjach: „UE Cohesion Fund” i „Sub-total” we wskazanych powyżej kolumnach.

W dniu 15 grudnia 2021 r. RZGW KR dokonał zwrotu do NFOŚiGW kwoty 2 391 589,99 PLN z tytułu nierozliczonej części zaliczki sfinansowanej ze środków Unii Europejskiej, udzielonej wykonawcy zadania 3B.1 i nie wykazał tego zwrotu w systemie MIS, na podstawie którego sporządzane są sprawozdania finansowe Projektu OPDOW. Zgodnie z rozdziałem 8.4 POP: „Jednostki wdrażania zobowiązane są do bezzwłocznego raportowania BKP – dokonanych wypłat w formie elektronicznej oraz w formie tabelarycznych zestawień wydatków w okresach miesięcznych. Sprawozdania dostarczane będą nie później niż 10 dni kalendarzowych po zakończeniu miesiąca. Tabele zestawień w MIS muszą być zgodne z dokumentacją źródłową dokonanych wypłat. W przypadku przygotowania ich przy wykorzystaniu innego oprogramowania niż MIS, muszą być w pełni zgodne z danymi

W 2020 r. do NFOŚiGW zwrócono środki w wysokości 10 898 567,55 PLN z gwarancji zabezpieczenia zaliczki. Do zwrotu pozostała kwota w wysokości 2 391 589,99 PLN ze środków UE oraz 422 345,82 PLN ze środków BŚ.

¹⁰⁶ W tym: 16 964 755,00 PLN w 2019 r. przez RZGW WL, a 12 821 844,18 PLN w 2020 r. przez RZGW KR.

¹⁰⁷ W tym: 2 544 715,25 PLN z RZGW WL, a 1 923 276,63 PLN z RZGW KR.

¹⁰⁸ „Badanie sprawozdań finansowych projektów ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły”.

¹⁰⁹ Z czego: 4 688 916,39 PLN w stosunku do RZGW KR, 25 254 964,14 PLN w stosunku do RZGW WL oraz 478 120,18 PLN w stosunku do RZGW SZ.

¹¹⁰ Z czego: 6 208 529,34 PLN roszczenie RZGW KR i 1 449 029,01 PLN roszczenie RZGW SZ.

wprowadzonymi do tego systemu.”. Pismem z dnia 13 stycznia 2022 r.¹¹¹, RZGW KR przedłożył BKP sprawozdanie roczne z wydatków Projektu OPDOW za 2021 r. (bez uwzględnienia pomniejszenia o ww. kwotę). W piśmie tym zawarto dodatkowo informację o zwrocie ww. środków do NFOŚiGW.

Dyrektor Projektu wyjaśnił, że na brak uwzględnienia ww. zwrotu w stosownym sprawozdaniu Projektu OPDOW za 2021 r. miał wpływ fakt nie ujęcia przedmiotowego zwrotu w systemie sprawozdawczym MIS przez RZGW KR i tym samym w rocznej sprawozdawczości przekazanej do BKP. Wskazał również na bardzo skomplikowane kwestie proceduralne związane z charakterystyką toczącego się postępowania upadłościowego wykonawcy zadania 3B.1, w tym dokonanego potrącenia wzajemnych wierzytelności.

W toku kontroli NIK, BKP uwzględnił dokonane operacje w zakresie dotyczącym zwróconej części zaliczki 2 391 589,99 PLN, w Raporcie za I kwartał 2022 r.

Mając na uwadze fakt, że przedmiotowa nieprawidłowość (stanowiąca 0,29% rzeczywistej kwoty wydatków poniesionych w 2021 r. na realizację zadań Projektu OPDOW w wysokości 813 800 231,11 PLN), nie przekracza przyjętych dla przeprowadzenia kontroli poziomów istotności (próg istotności doboru próby wyznaczono na poziomie 1%, natomiast próg istotności do oceny końcowej określono na 2% (Standard ISA 320¹¹²), nie stanowi tym samym w myśl Standardu MSB/KSRF 450¹¹³ istotnego zniekształcenia Raportu Rocznoego za 2021 r.

(akta kontroli tom II str. 16-35; tom III str. 41-45, 170-196, 220-221)

3.3. Plan zamówień publicznych

Opis stanu
faktycznego

W badanym okresie początkowo obowiązywał PP z dnia 31 stycznia 2021 r., a następnie BKP opracowało i przekazało do BŚ aktualizację PP, według stanu na dzień 28 lutego 2022 r., który uzyskał akceptację BŚ w dniu 8 marca 2022 r.

Dodatkowo MBOiR na swojej stronie internetowej zamieścił w dniach: 17 lutego 2021 r., 15 marca 2021 r., 29 czerwca 2021 r., 14 września 2021 r., 21 września 2021 r., 18 października 2021 r., 19 listopada 2021 r. oraz 29 listopada 2021 r. Plany Realizacji Zamówień, w których na bieżąco aktualizował zadania Projektu OPDOW.

(akta kontroli tom I str. 309-450; tom II str. 462-502)

W 2021 r. w ramach Projektu OPDOW rozstrzygnięto 24 postępowania o udzielenie zamówienia publicznego i podpisano umowy z wykonawcami o łącznej wartości 1 340 643 318,67 PLN oraz 5 931 553,50 EUR, z czego:

- 13 o wartości 1 072 424 629,20 PLN oraz 5 931 553,50 EUR w trybie International Competitive Bidding¹¹⁴ (kontrakty na zadania: 1B.2¹¹⁵; 1B.5/1¹¹⁶; 1B.5/2¹¹⁷ zawarte przez RZGW SZ; 3A.1¹¹⁸ zawarte przez RZGW KR;

¹¹¹ Data wpływu do BKP.

¹¹² Standard tożsamy z MSB/KSRF 320 – „Istotność przy planowaniu i przeprowadzaniu badania”.

¹¹³ Międzynarodowe Standardy Badania/Krajowy Standard Rewizji Finansowej 450 – „Ocena zniekształceń rozpoznanych podczas badania”.

¹¹⁴ Dalej: ICB, Międzynarodowy przetarg konkurencyjny – procedura BŚ.

¹¹⁵ 1B.2 – „Prace modernizacyjne na Odrze granicznej w celu zapewnienia zimowego lodołamania”, zadanie podzielone na 1B.2/1, 1B.2/2, 1B.2/3.

¹¹⁶ 1B.5/1 – „Przebudowa mostu w celu zapewnienia minimalnego prześwitu: Most kolejowy w 733,7 km rz. Regalicy w Szczecinie”.

¹¹⁷ 1B.5/2 – „Przebudowa mostu w celu zapewnienia minimalnego prześwitu – most drogowy w km 2,45 rzeki Warty w Kostrzynie nad Odrą”.

¹¹⁸ 3A.1 – „Rozbudowa wałów przeciwpowodziowych rzeki Wisły w Krakowie. Odcinek 2 i 3”.

4A.1.1¹¹⁹, 4A.1.9¹²⁰, 4A.4.2¹²¹, 4A.4.3a¹²², 4A.4.3b¹²³, 4A.4.3c¹²⁴, 4A.3.1¹²⁵ zawarte przez IMGW oraz 1B.1/1(b)¹²⁶, 4B.1/1¹²⁷ i 4B.1/3¹²⁸ zawarte przez RZGW WL);

- dziewięć o wartości 258 967 172,72 PLN w trybie National Competitive Bidding¹²⁹ (kontrakty na zadania: 1A.2¹³⁰, 1B.3/1¹³¹, 1B.3/2¹³², 1B.5/3¹³³ zawarte przez RZGW SZ; 3A.2/1 i 2/2¹³⁴, 3A.2/4¹³⁵, 3A.4¹³⁶, 3D.2/2¹³⁷ zawarte przez RZGW KR oraz 3D.3¹³⁸ zawarte przez RZGW RZ);
- jedno o wartości 8 265 600,00 PLN w trybie Direct Contracting¹³⁹ (kontrakt na zadanie 4A.3/2¹⁴⁰ zawarty przez IMGW);
- jedno o wartości 985 916,75 PLN w trybie Selection based on the Consultants' Qualifications¹⁴¹ (kontrakt na zadanie 5.8.3a¹⁴² zawarty przez RZGW RZ).

(akta kontroli tom I str. 305-450; tom II str. 462-502)

Do dnia 15 marca 2022 r. na kontrakty zaangażowano łącznie 81,58%¹⁴³ planowanych kosztów całkowitych Projektu OPDOW, z czego:

- zakończono realizację 15 kontraktów o wartości 126 050 000,00 EUR;
- realizowano 41 kontraktów o wartości 774 250 000,00 EUR;
- prowadzone były postępowania przetargowe na zawarcie 10 kontraktów o wartości 80 290 000,00 EUR.

(akta kontroli tom II str. 262-264, 273-274, 296, 462-502)

NIK wskazuje, że według stanu na dzień 17 marca 2022 r. spośród 76¹⁴⁴ zadań objętych PP z dnia 28 lutego 2022 r., aż 58 miało wydłużoną datę zakończenia realizacji w stosunku do pierwotnych założeń, w tym dla 17 zadań przesunięcie tego terminu wynosiło od 24 miesięcy do nawet 55 miesięcy¹⁴⁵. Należy przy tym zauważyć, że od zakończenia ubiegłorocznej kontroli NIK¹⁴⁶ doszło do dalszego wydłużenia terminów zakończenia zadań, gdyż dla 37 zadań objętych PP przesunięto terminy ich realizacji od jednego do 18 miesięcy, a tylko w dwóch przypadkach doszło do

¹¹⁹ 4A.1.1 – „Modernizacja i rozbudowa systemu telemetrycznego stacji pomiarowych dla potrzeb modelowania i prognozowania hydrologicznego z uwzględnieniem danych radiacyjnych wraz z zapewnieniem łączności”.

¹²⁰ 4A.1.9 – „Modernizacja i doposażenie Stacji Pomiarów Aerologicznych”.

¹²¹ 4A.4.2 – „Modernizacja i ulepszenie sprzętu oraz systemów teleinformatycznych”.

¹²² 4A.4.3a – „Dostawa sprzętu biurowego indywidualnego przeznaczenia – część 1 (komputery) – Lot 2 i 3”.

¹²³ 4A.4.3b – „Dostawa sprzętu biurowego indywidualnego przeznaczenia – część 2 (drukarki)”.

¹²⁴ 4A.4.3c – „Dostawa sprzętu biurowego indywidualnego przeznaczenia – część 1 (komputery) – Lot 1”.

¹²⁵ 4A.3.1 – „Modernizacja sieci radarów meteorologicznych POLRAD”.

¹²⁶ 1B.1/1(b) – „Przebudowa mostu drogowego w Krośnie Odrzańskim wraz z dojazdami”.

¹²⁷ 4B.1/1 – „Modernizacja i wdrożenie systemów informatycznych wspomagających pracę operacyjną Centrów Operacyjnych Kraków i Wrocław wraz z dostawami niezbędnego sprzętu i oprogramowania”.

¹²⁸ 4B.1/3 – „Centra Operacyjne w Krakowie i we Wrocławiu – łącza telekomunikacyjne do obiektów hydrotechnicznych”.

¹²⁹ Krajowy przetarg konkurencyjny – procedura BŚ.

¹³⁰ 1A.2 – „Ochrona przeciwpowodziowa miejscowości Gryfino, Ognica i Piasek nad Odrą. Modernizacja polderu Marwickiego etap III – modernizacja stacji pomp Krajnik”.

¹³¹ 1B.3/1 – „Etap I – Baza postojowo – cumownicza dla jednostek łodolamaczy”.

¹³² 1B.3/2 – „Etap II – Budowa infrastruktury postojowo-cumowniczej na Odrze dolnej i granicznej oraz nowe oznakowanie szlaku żeglugowego - 2 zadania częściowe”.

¹³³ 1B.5/3 – „Przebudowa mostu w celu zapewnienia minimalnego prześwitu (Most kolejowy w 615,1 km rz. Odry w Kostrzynie nad Odrą)”.

¹³⁴ 3A.2/1 i 2/2 – „Zwiększenie zabezpieczenia przeciwpowodziowego w dolinie rzeki Serafy – Zbiornik Malinówka 1, Zbiornik Malinówka 2”.

¹³⁵ 3A.2/4 – „Zwiększenie zabezpieczenia powodziowego w dolinie rzeki Serafy – zbiornik Serafa 2”.

¹³⁶ 3A.4 – „Rozbudowa odcinka prawego wału poniżej stopnia Dąbie wraz z budową wrót przeciwpowodziowych w rejonie stoczni remontowej”.

¹³⁷ 3D.2/2 – „Rozbudowa lewego i prawego wału rzeki Biała w gm. Tamów w m. Tamów”.

¹³⁸ 3D.3 – „Łęg IV – rozbudowa lewego wału rzeki w km 0+082 – 5+030 na terenie gm. Gorzyce oraz prawego wału w km 0+000 – 5+236 na terenie gm. Gorzyce”.

¹³⁹ Zamówienia z wolnej ręki – procedura BŚ.

¹⁴⁰ 4A.3/2 – „Modernizacja systemu detekcji i lokalizacji wylądowań atmosferycznych (PERUN)”.

¹⁴¹ Wybór konsultantów w oparciu o ich kwalifikacje – procedura BŚ.

¹⁴² 5.8.3a – „Kąty-Myscowa. Działania informacyjne, punkt informacyjny”.

¹⁴³ Tj. 980 590 000,00 EUR wartość kontraktów z 1 202 000 000,00 EUR planowany koszt Projektu OPDOW.

¹⁴⁴ Nie wliczono 15 zadań już zakończonych, dwóch zadań niezrealizowanych z powodu rozwiązania kontraktu z wykonawcami oraz jednego zadania przypisanego BKP w zakresie zarządzania Projektem OPDOW.

¹⁴⁵ Jednocześnie przyspieszono planowaną datę zakończenia trzech zadań (od dwóch do sześciu miesięcy).

¹⁴⁶ Kontrola P/21/098 – „Badanie sprawozdań finansowych projektów ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły”.

skrócenia tego terminu od czterech do siedmiu miesięcy. Jednocześnie dla dziewięciu zadań termin ich zakończenia (zgodnie z PP), planowany jest na IV kwartał 2023 r., przy obowiązującej dacie zakończenia Projektu OPDOW - 15 grudnia 2023 r., przy czym należy wskazać na wysokie prawdopodobieństwo przesunięcia terminów realizacji zadań: 1B.2 (1B.2/1, 1B.2/2, 1B.2/3) oraz 4A.2¹⁴⁷ na 2024 r.

Dyrektor Projektu wyjaśnił, że powodem tej sytuacji były m.in.: konkretyzacja przez Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej planów rozwoju śródlądowych dróg wodnych; przypadki wydłużenia lub zawieszenia uzyskiwania decyzji administracyjnych wynikające ze zmian wprowadzonych art. 515 Prawa wodnego¹⁴⁸; prowadzenie uzgodnień międzyresortowych, międzynarodowych oraz z administratorami obiektów mostowych; przesunięcia terminu zakończenia inwestycji dla części zawartych kontraktów; opóźniony wybór Konsultantów Wsparcia Technicznego oraz weryfikacja przez nich stanu faktycznego i określenie w związku z tym harmonogramu działań dla kontraktów; wydłużone procedury środowiskowe, sprzeciw społeczny i organizacji ekologicznych; skomplikowane i czasochłonne procedury wyboru wykonawców oraz uzyskiwania potrzebnych decyzji administracyjnych, a także pandemia COVID-19. Ponadto wskazał, że wzrost cen materiałów budowlanych, paliw i nośników energii oraz inflacja wpływają nie tylko na realizację kontraktów, ale sprawiają również na postępowania przetargowe. Dyrektor podkreślił także, że obowiązujący obecnie PP został zaakceptowany i jest na bieżąco aktualizowany. Dla części z zadań czas na ukończenie przypada w drugiej połowie 2023 r., a kontrakty 1B.2/1, 1B.2/2, 1B.2/3 czy 4A.2 mają podaną datę „December 2023¹⁴⁹” (z komentarzem wyjaśniającym ujęte w kontrakcie warunki określające czas na ukończenie), pomimo tego, że z czasu realizacji tych umów wynika już zakończenie realizacji kontraktu w 2024 r.

Mając powyższe na uwadze, NIK wskazuje na potrzebę podjęcia działań mających na celu zmianę Umowy Pożyczki 8524 PL i przesunięcie dat realizacji zadań Projektu OPDOW, umożliwiających ich zakończenie w akceptowalnych terminach.

(akta kontroli tom II str. 184-192, 262-264, 462-502)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.4. Problemy, zagrożenia i ryzyka związane z realizacją Projektu OPDOW

Opis stanu
faktycznego

Do najważniejszych zdiagnozowanych problemów, zagrożeń i ryzyk związanych z realizacją zadań Projektu OPDOW należy zaliczyć m.in.:

- wzrost cen materiałów i usług budowlano-montażowych oraz brak dostępności pracowników i niektórych materiałów budowlanych wynikający z gwałtownego wzrostu inflacji, odpływu pracowników z Ukrainy i zerwania łańcucha dostaw, związanego z pandemią COVID-19 oraz wojną w Ukrainie, co może wpływać na zwiększenie wartości realizowanych kontraktów, jak również opóźnienia w ich realizacji;
- ryzyko wystąpienia opóźnień w realizacji zadania 1B.1/1(b) ze względu na brak zgody Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad na ograniczenie tonażowe do 30 ton pojazdów wjeżdżających na przeprawę tymczasową zaprojektowaną w pierwotnej dokumentacji technicznej oraz zamówioną przez wykonawcę, co skutkuje koniecznością wzmocnienia posadowienia tego mostu poprzez zwiększenie ilości podpór. Konieczne będzie wprowadzenie zmian projektowych oraz uzyskanie

¹⁴⁷ „Modernizacja i rozbudowa systemu pomiarowo progностycznego dla wzmocnienia hydrologiczno-meteorologicznej ochrony przeciwpowodziowej obszarów nadmorskich” – dalej: zadanie lub kontrakt 4A.2.

¹⁴⁸ Ustawa z 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz.U. z 2021 r. poz. 2233, ze zm.).

zmian wydanych decyzji realizacyjnych, wynikających z rozbieżności zapisów dokumentacji projektowej, dotyczących tonażu mostu tymczasowego, a projektem tymczasowej organizacji ruchu;

- ryzyko nieosiągnięcia przez wykonawców założonych w harmonogramie terminów wykonania robót, związanych z formowaniem korpusu zapory m.in. ze względu na konieczność zmian projektowych (np. zadania 2A.2/1¹⁴⁹ i 2A.2/2¹⁵⁰);
- uchylenie przez Głównego Dyrektora Ochrony Środowiska decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla zadania 1B.2, co może doprowadzić do znaczącej zmiany zakresu tego zadania. Uchylenie ww. decyzji wpłynie również na brak możliwości finansowania tego zadania ze środków Unii Europejskiej;
- przedłużający się proces uzgodnień prowadzonych z PKP PLK przy realizacji zadania 1B.5/1, które warunkują realizację robót budowlanych;
- protesty ze strony organizacji ekologicznych, w związku z planami dotyczącymi robót mających na celu poprawę żeglowności na Odrze Granicznej (zadanie 1B.2) i jej transgraniczny charakter, co może wpłynąć na przedłużenie procedur administracyjnych. Organizacje pozarządowe złożyły m.in. skargi do Banku Światowego i do BRRE, kwestionujące zasadność prac na Dolnej Odrze i Odrze Granicznej;
- ryzyko wydłużenia realizacji kontraktów i związanego z tym wzrostu wynagrodzeń wykonawców, w związku z wystąpieniem nieprzewidywalnych warunków fizycznych, warunków meteorologicznych oraz zmian prawnych w otoczeniu Projektu;
- wysokie prawdopodobieństwo przesunięcia daty realizacji zadań: 1B.2, 1B.2/1, 1B.2/2, 1B.2/3 czy 4A.2 na 2024 r.

(akta kontroli tom II str. 234-261, 380-402, 523-552)

Stwierdzone
nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

W kontrolowanym okresie, BKP właściwe realizowało zadania m.in. związane z bieżącym zabezpieczeniem finansowania wydatków na realizację Projektu OPDOW, jak również w zakresie obejmującym zapotrzebowanie i uruchamianie środków finansowych oraz procedowanie wprowadzania zmian do PP. W Raporcie Rocznym za 2021 r. „Project Sources and Uses of Funds na 31 grudnia 2021 r.” zawyżono o kwotę 2 391 589,99 PLN wydatki Projektu OPDOW kolejno w pozycjach: „Subtotal 3”; podkomponent 3B oraz „Total” dotyczących kolumn: „Year-To Date” i „Cumulative To-Date”. Jednocześnie o tę samą kwotę zawyżono źródła finansowania Projektu w pozycjach: „UE Cohesion Fund” i „Sub-total” we wskazanych powyżej kolumnach.

OBSZAR

4. Prawdliwość wydatkowania środków Projektu OPDOW, weryfikacji dokumentów potwierdzających operacje finansowe oraz ujęcia w ewidencji księgowej

Opis stanu
faktycznego

Badania wydatków Projektu OPDOW przeprowadzono odrębnie dla BKP, IMGW, RZGW WL, RZGW KR, RZGW SZ i RZGW RZ na losowo wybranej próbie tzw. metodą monetarną z wykorzystaniem programu komputerowego Pomocnik Kontrolera PK, wersja 5.7. Populację do losowania stanowiły wydatki wszystkich jednostek uczestniczących w realizacji Projektu OPDOW w 2021 r., ujęte w zapisach księgowych o łącznej wartości 816 191 521,10 PLN¹⁵¹, a zbiór wykorzystany jako populacja do losowania zawierał 2 444 rekordów.

¹⁴⁹ Kontrakt 2A.2/1 – „Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego rzeka Nysa Kłodzka w miejscowości Boboszków”.

¹⁵⁰ Kontrakt 2A.2/2 – „Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego na potoku Duna w miejscowości Krosnowice”.

¹⁵¹ Wartość bezwzględna próby wyniosła 816 194 069,41 PLN.

Dla przeprowadzenia badania założono poziom ufności 95%, próg istotności do wyboru próby 1%, natomiast do oceny końcowej 2% (Standard ISA 320). Przy ustaleniu progu istotności wykorzystano ustalenia z poprzednich kontroli Projektu OPDOW.

Do badania wylosowano próbę 202 wydatków na kwotę 713 624 820,89 PLN, co stanowiło 87,43% badanej populacji. Próba obejmowała:

- sześć wydatków BKP na kwotę 6 026 477,40 PLN;
- siedem wydatków IMGW-PIB na kwotę 23 694 983,61 PLN;
- 54 wydatki PGW WP RZGW w Krakowie na kwotę 97 871 099,35 PLN;
- 21 wydatków PGW WP RZGW w Szczecinie na kwotę 133 572 893,07 PLN;
- 106 wydatków PGW WP RZGW we Wrocławiu na kwotę 423 792 838,51 PLN;
- osiem wydatków PGW WP RZGW w Rzeszowie na kwotę 28 666 528,95 PLN.

(akta kontroli tom II str. 200-209)

Wskazane wyżej wydatki BKP nie budziły zastrzeżeń w zakresie dotyczącym ich zgodności z celami realizacji Projektu OPDOW oraz warunkami Umowy Pożyczki 8524 PL. Wydatki te poniesiono zgodnie z kontraktami/umowami zawartymi na realizację zadań Projektu OPDOW oraz odpowiednio udokumentowano. Kontrolowane wydatki zostały prawidłowo poniesione ze środków BŚ, a dokumentujące je dowody księgowe były kompletne oraz zostały sporządzone zgodnie z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej. Zbadaną dokumentację poddawano także rzetelnej kontroli formalno-rachunkowej. W przypadku trzech z sześciu zbadanych dokumentów księgowych (50%), w ich opisie nie wskazano jednoznacznie źródła finansowania, co zostało opisane w sekcji dotyczącej stwierdzonych nieprawidłowości.

Poddane badaniom wydatki zostały ujęte w systemie MIS, a także w zestawieniu tabelarycznym wydatków oraz w miesięcznych i kwartalnych sprawozdaniach finansowych. Wykazane w dokumentach źródłowych wielkości zostały prawidłowo ujęte w ewidencji księgowej PGW WP Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej¹⁵².

(akta kontroli tom I str. 16-69; tom III str. 51-127)

Kwartalne sprawozdania finansowe BKP przekazało m.in. do BŚ, w terminach zgodnych z postanowieniami Umowy Pożyczki 8524 PL oraz POP, tj. do 45 dni kalendarzowych od zakończenia okresu objętego raportem. Sprawozdania te przekazano także z wykorzystaniem aplikacji Client Connection.

(akta kontroli tom III str. 1)

Raport Roczny za 2021 r. zawierał dane w układzie wymaganym Umową Pożyczki 8524 PL. Przedstawiony do kontroli Raport wraz z IFRs za 2021 r. m.in.:

- a) wskazywał źródła i wykorzystanie funduszy dla Projektu za ten rok, wykazując osobno fundusze zapewnione w ramach Umowy Pożyczki 8524 PL;
- b) opisywał stan rachunku specjalnego w NBP oraz wypłaty dokonywane z niego w EUR;
- c) określał przewidywane zapotrzebowanie na środki na dwa kolejne kwartały;
- d) zawierał podsumowanie dokonanych wydatków w okresie sprawozdawczym oraz AWP w mln PLN na 2021 r. oraz na 2022 r.;
- e) opisywał fizyczne postępy w realizacji Projektu OPDOW, zbiorczo oraz dla okresu objętego sprawozdaniem;
- f) określał stan realizacji zamówień w ramach Projektu OPDOW na koniec okresu objętego sprawozdaniem;
- g) opisywał administrowanie Projektem OPDOW;
- h) obejmował wnioski i rekomendacje;

¹⁵² Dalej: PGW WP KZGW.

i) zawierał rejestr ryzyk Projektu OPDOW;

co było zgodne z wymaganiami określonymi w Umowie Pożyczki 8524 PL oraz w POP.

Powyższe pozwalało stwierdzić, że przedłożony przez BKP do badania Raport Roczny za 2021 r. został sporządzony w sposób prawidłowy, terminowy, rzetelny¹⁵³ i spełniał wymogi stawiane przez pożyczkodawcę oraz zawierał wszystkie elementy, jakie powinien zawierać Raport Roczny za 2021 r.

(akta kontroli tom I str. 16-69)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W opisie trzech z sześciu zbadanych dowodów księgowych (50%) nie zawarto jednoznacznej informacji o źródłach finansowania wydatków¹⁵⁴, co było niezgodne z punktem 8.5 POP.

Dyrektor Projektu wyjaśnił, m.in., że w dniu 1 lipca 2021 r. w PGW WP wprowadzony został elektroniczny obieg faktur kosztowych. W systemie tym opis dokumentów dokonywany jest poprzez m.in. wybór z list rozwijanych odpowiednich przypisanych dla konkretnych wydatków kodów. Ponieważ system jest zautomatyzowany, nie ma możliwości w pozycji „źródła finansowania”, uszczegółowienia tego źródła poprzez dopisanie nr pożyczki, czy środków MBOiR. Wskazał również, że w celu dochowania zapisów punktu 8.5 POP ustalono, że w związku z brakiem możliwości ręcznego uzupełniania pozycji „źródło finansowania” wskazanie tego źródła będzie odbywało się podczas opisu merytorycznego faktury w pozycji „uwagi merytoryczne”.

(akta kontroli tom III str. 41-45)

OCENA CZĄSTKOWA

W badanym przez NIK okresie BKP, zgodnie z celami Projektu OPDOW i warunkami stosownych umów, wydatkowało środki na realizację zadań tego Projektu. Poddane badaniu wydatki zostały również prawidłowo ujęte w ewidencji księgowej PGW WP KZGW, jak również odpowiednio udokumentowane i ujęte w sprawozdaniu finansowym. Stwierdzona w toku kontroli nieprawidłowość polegająca na braku w opisie 50% zbadanych dowodów księgowych jednoznacznej informacji o źródłach finansowania wydatków nie miała istotnego wpływu na kontrolowaną działalność.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

Wniosek

Zamieszczanie jednoznacznej informacji o źródłach finansowania wydatków, ponoszonych w ramach Projektu OPDOW, w opisie dokumentów księgowych potwierdzających te wydatki.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się

¹⁵³ Z uwzględnieniem, że stwierdzona w wyniku kontroli nieprawidłowość nie przekroczyła progu istotności przyjętego dla oceny badanych wydatków, co zostało opisane w sekcji dotyczącej stwierdzonych nieprawidłowości.

¹⁵⁴ Tj. kwotach sfinansowanych ze środków BS.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wrocław, 27 maja 2022 r.

Kontrolerzy:

Violetta Matuszewska-Potempska
Doradca ekonomiczny

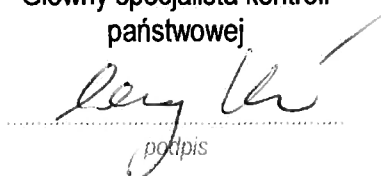

podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu

p.o. Dyrektor
Marcin Kaliński

podpis

Cezary Mazik
Główny specjalista kontroli
państwowej

podpis